

СТУДБАТОВІ

*Отак, як ми, чекали на весну
І на студентську сесію останню...
Десь Ольвія, розбуджена зі сну,
Чекала рук Богданових і Таню.*

*Покрапані чорниловим дощем,
Конспекти не заснули до світанку.
Коханням квітла молодість, бо ще
Був мир. І тиша... А червневим ранком*

*Ударила війна в страшний набат,
Віки згойдувала стомільйонним криком,
І заховав змужнілий враз студбат
До перемог студентський свій матрикул.*

*- Повернемось - вже вивчимо сповна,
Ще не раз професор порадіє...
А їм оцінки ставила війна,
І на підказку не було надії,*

*Бо вже не збайдужілі муляжі –
Живі поля, серця живі горіли!
О земле рідна, не мовчи, скажи,
Як перший бій студбатівці зустріли,*

*Як руки їх, що зоряній добі
Світів минулих ще не відкривали,
В могилах братських свій пекущий біль
В суворій непохитності ховали...*

*... Чекаєм на весну, як і вони,
І любимо, і мріємо крилато,
Бо це до нас з далекої війни
Ведуть дороги, пройдені студбатом...*

Тетяна ЛЕЩЕНКО,
завідуюча курсом українознавства.

ШАНА ВАМ, ВЕТЕРАНИ!

Звання «ветеран» Великої Вітчизняної війни сьогодні одне з найшанованіших і найпочесніших. Біографії ветеранів насичені яскравими, різноманітними подіями. Воїни армії, партизани, підпільники, вони здійснили безсмертний патріотичний та інтернаціональний подвиг у війні з фашистською Німеччиною.

В героїчному подвигу нашого народу є скромна частина ратної праці співробітників нашої академії. В перший місяць війни по мобілізації пішли на фронт біля 100 співробітників та студентів. Вони воювали з німецько-фашистськими загарбниками в складі діючих частин, в партизанських загонах, підпільних організаціях.

З ініціативи нашого вузу було організовано 5 евакошпиталів. За операційними столами в госпітальних наметах день і ніч стояли професори, доценти, асистенти, аспіранти.

В музеї історії академії є макет перев'язочного пункту, датований 1941 роком. Цей шпитальний намет розповідає про життя лікарів та їх помічників – медбратів і медсестер у той тяжкий час. На передньому плані – борт автомашини, на якій перев'язували поранених бійців і командирів, тут ми бачимо фотографії, документи, прощальні листи, хлібні картки лікарів, випускників нашого інституту в ту нелегку годину. Серед них – фото Тамари Василівни Золотарьової. Вона всю війну пройшла рядовим хірургом, рятувала життя бійцям Червоної армії. Після війни захистила кандидатську дисертацію, стала доцентом, доктором мед. наук, професором, заслуженим діячем науки і техніки України, працювала довгий час проректором з навчальної та наукової роботи Полтавського (Харківського) медичного стоматологічного інституту.

В Харкові у 1941 році було створено 4 шпиталі та 1 евакошпиталь. На фронт у перші дні війни з нашого інституту пішли: 1 професор, 13 доцентів, 20 кандидатів наук та 300 випускників. Ці героїчні люди рятували життя та повертали здоров'я воїнам Червоної Армії у нелегку годину.

Військовий госпіталь №1350 був повністю укомплектований працівниками інституту. В ньому, а також у госпіталях №1085, 1352 та інших стали за операційні столи професори М.Б.Фабрикант, доценти С.З.Гуткін, Е.Б.Шварцер, асистенти, аспіранти, лікарі – всього 45 чоловік. Госпіталь 1350 дислокувався спочатку у Харкові, потім у Житомирі та інших містах, де обслуговував різні фронти. Він приймав в основному поранених в обличчя. Начальником госпітально був призначений завідуючий ка-

федрою ортодонтичної стоматології доцент А.Е.Рофе – випускник інституту 1931 року.

В період окупації Харкова група лікарів під керівництвом А.І.Мещанінова створила підпільний госпіталь, де лікували поранених радянських бійців, які не змогли евакуюватись. Це був справжній подвиг – у неймовірно жорстоких умовах гітлерівського режиму рятувати життя сотням бійців. Багатьом з них допомогли повернутися на фронт. Разом з професором А.І.Мещаніковим працювала хірургом Н.І.Обухова – випускниця інституту 1941 року.

Десятьки тисяч лікарів і медсестер, санітарів і санінструкторів у роки Великої Вітчизняної війни загинули смертю хоробрих. Серед них і багато випускників нашого стоматологічного інституту (нині академії): Кудінов Григорій Якович, Білєвський Всеволод Федорович (випуск 1939 р), Дудка Петро Павлович (випуск 1931), Зубарев Володимир Сергійович, Орлова Євгенія Борисівна (випуск 1941 р) та багато інших.

Слухачем Ленінградської військово-медичної академії ім.С.М.Кірова зустрів війну нині професор кафедри внутрішньої медицини М.А.Дудченко. Ще під час навчання працював санітаром в госпіталях, фельдшером у вже блокадному Ленінграді. Капітаном медичної служби після закінчення академії потрапив на Воронежський фронт, воював під Прохорівкою на Курській дузі, в битві під Корсунь-шевченківським, визволяв Польщу.

Важкими дорогами війни пройшли учасники бойових дій, серед них професори: П.М.Ковтуновський, А.Н.Люлька, П.Т.Максименко, А.И.Шульга та ін..

Для підготовки медичних кадрів, їх поповнення багато зробили співробітники, котрі працювали в академії в евакуації. Під час війни в тилу трудилися професори: І.Ш.Весельський, Д.Т.Плюшко, Г.Б.Шилова та ін.

Справу ветеранів війни продовжили їх діти, які своїм трудом примножили бойову славу свого народу, збільшили багатства найціннішого – здоров'я нашої держави. Багато з них навчалися, працювали і працюють в академії.

Ветерани війни, праці та Збройних сил – це творці справжнього подвигу, носії героїчних традицій, люди високої честі і гідності – вони подають студентській молоді медичної академії приклад працелюбства, патріотизму, самовідданості і любові до рідної держави.

Велика вам шана і низький уклін.

Наталія КАНЦЕДАЛ,
зав. музеєм історії академії.

КОНФЕРЕНЦІЇ СНТ ЗАВЕРШЕНО

«Актуальні проблеми експериментальної та клінічної медицини» – такою була тематика доповідей Всеукраїнської студентської наукової конференції, приуроченої 25-річчю аварії на Чорнобильській АЕС. Конференція відбулася 19 квітня, за традицією були проведені засідання по секціях, а підсумки – на пленарному засіданні. Значна увага тут була приділена пам'ятній сумній даті – 25-річчю чорнобильської трагедії. Як сказав, відкриваючи конференцію, проректор з наукової роботи професор І.П.Кайдашев, вона представляє собою велику медико-соціальну проблему, враховуючи і недавні події в Японії. І Україна сьогодні є своєрідним лідером у розробці підходів вирішення цієї проблеми, лікування і профілактики людей, що постраждали від мирного атома, пропонує свою допомогу Японії.

З цікавою доповіддю про наслідки чорнобильських подій перед учасниками конференції виступив завідувач кафедри гігієни, екології та охорони праці в галузі доктор медичних наук професор О.В.Катрушов. Він наводив цікаві факти і цифри, прокоментував ситуацію на Полтавщині. Зі спогадів про сумнозвісну подію виступив також головний санітарний лікар Полтавської області В.Ф.Шаповал, який працював

на цій посаді і в той час. Відбулася презентація збірки матеріалів спогадів, присвячених 25-річчю ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, виданої до цієї дати. Її автори – працівники виконавчої влади області, вчені ВДНЗУ «УМСА», наукового товариства гігієністів, епідеміологів, паразитологів Полтавської області, працівники санітарно-епідеміологічних установ. Присутні студенти мали унікальну можливість отримати інформацію безпосередньо із перших рук.

Завершилися пленарне засідання конференції підбиттям підсумків роботи чисельних секцій. Їх керівники назвали переможців та вручили їм почесні дипломи. Окрему відзнаку отримали студенти Кременчуцького медичного коледжу за доповідь за глибоке розкриття теми наслідків Чорнобильської аварії на АЕС.

Куратор студентського наукового товариства проф. Лобань Г.А. підвела підсумки конференції та подякувала студентському активу за плідну роботу. Голова СНТ студент V курсу Олександр Циганок коротко звітував про свою роботу. Відбулися вибори нового складу ради СНТ. Його головою обрана студентка IV курсу стоматологічного факультету Анастасія Ляховська.

ЗБОРИ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

обговорили пенсійну реформу та колективний договір

Для кваліфікованої інформації про пенсійну реформу була запрошена начальник управління пенсійного фонду Октябрського райвиконкому м. Полтави О.Л.Панова. Вона коротко охарактеризувала основні положення наступних змін у пенсійному забезпеченні, підкреслюючи, що стосуватимуться більшість з них сьогоденних людей молодих та середнього віку, які зможуть скористатись накопичувальною пенсією. Основна проблема нинішньої пенсійної реформи – збільшення кількості старіючого населення. В Україні нині 14 млн пенсіонерів. На 100 працюючих їх припадає 88. В Октябрському районі м.Полтави відносно благополучне становище – 2 працюючі утримують 1 пенсіонера. А в Чорнухинському сільському районі на 1 працюючого припадає 2 пенсіонери. І це в умовах,

коли не кожен має роботу і більш-менш високу заробітну плату. Для того, щоб мати збалансоване становище, на 1 пенсіонера повинні працювати в середньому 5 чоловік. Звідси низькі пенсії, що не відповідають прожитковому рівню. Планується збільшити видатки на пенсійне забезпечення, особливо з людей, які мають великі доходи, обмежити до 12 прожиткових мінімумів найбільші пенсії, зменшити з 90% до 80% від заробітної плати пенсії державним службовцям, а пенсійний вік їм збільшити до 62 років. Так само більшим буде (25 років служби) пенсійний вік для військовослужбовців.

Збільшення пенсійного віку – найболючіша проблема, і вводиться вона у нас поступово, терапевтично, як висловились О.Л.Панова, у той час як у Грузії пішли шляхом хірургічним – одразу

збільшили його на 5 років. Мінімальний пенсійний вік реформа визначає у 15 років, для чоловіків – 35, для жінок – 30. Заробітна плата обрахуватиметься за останні 3 роки.

Для наукових працівників особливих змін пенсійна реформа не передбачає.

Учасникам зборів пропонувалися анкети, якими б вони могли висловити своє ставлення до реформи. Проректор з наукової роботи проф. Кайдашев І.П. поцікавився у доповідача яким чином дійде ця інформація до депутатського корпусу і чи буде проінформований про її долю респондент. У відповідь було названо телефон гарячої лінії, де можна спілкуватися безпосередньо. Голова профкому доцент З.О.Борисова коротко познайомила присутніх з позицією профспілок щодо пенсійної реформи,

викладеною у зверненні до Верховної Ради, яка в період з 10 по 20 травня розглядатиме це питання. Серед запитань доповідачеві прозвучали: як враховуватиметься до пенсії оплата роботи за суміщенням, проблеми з грошовими пільгами дітям війни, які категорії працівників можуть отримувати 10-кратну виплату зарплати при виході на пенсію та чи буде впливати на пенсію величина робочого стажу в майбутній пенсійній реформі.

По другому питанню зборів зі звітом про виконання умов колективного договору за 2010 рік та комісії по соціальному страхуванню виступила голова профкому доцент З.О.Борисова. Вона закликала профспілковий актив, всіх присутніх вносити пропозиції до колективного договору, що формується на поточний рік.

ДЕНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

28 квітня більш ніж сто країн світу відзначають День охорони праці. Задля привернення уваги суспільства до цієї проблеми, запобігання нещасним випадкам на виробництві та вшанування пам'яті осіб, які загинули під час виконання своїх службових обов'язків, Указом Президента України від 18 серпня 2006 року було запроваджено Національний день охорони праці, який уже вп'яте відзначають в Україні.

Цього року, за рекомендацією МОП, цей день проходить під девізом «Система управління охороною праці: шлях до постійного вдосконалення».

Питання охорони праці мають бути піднесені до одного з пріоритетів держави. Адже порушення правил безпеки – це жахливі людські втрати, тисячі травмованих і покалічених та неосяжні втрати для української економіки.

На Полтавщині особливу увагу цього року приділятимуть молоді. Працівники теруправління Держгірпромнагляду по Полтавській області підготували пізнавальні семінари, колоквиуми, конкурси та вікторини з охорони праці для студентів. Уже традиційно керівництво управління оголосило конкурс для представників місцевих ЗМІ на найкраще висвітлення підлем охорони праці та промислової безпеки. Буде проведено прес-конференції, огляди-конкурси з охорони праці серед підприємств, тематичні виставки-презентації, ярмарок-продаж спецодежды, спецзв'язу та інших засобів індивідуального захисту.

Нові кроки студентської науки

Студентська наукова конференція «Нові технології у стоматології», яка у цьому році присвячена 90-річчю ВДНЗУ «УМСА», не перестає дивувати все більшою підготовленістю учасників, науковим «дорослішанням» їхніх робіт, змістовністю та грамотністю представлених доповідей. Приємно бачити, що з кожним роком зростає потенціал не тільки самих учасників, але і їх наукових пошуків, нових розробок в актуальних аспектах сучасної стоматології. Саме головне, що учасники самі проявляють ентузіазм, виконують огляд літератури, статистичну обробку отриманих даних за можливістю практичні маніпуляції, інтерпретацію результатів. Поміж студентів на конкурсі-захисті панує здоровий дух суперництва.

Необхідно зауважити, що секція терапевтичної стоматології залишається найбільш різноманітною щодо представлених доповідей, які стосувалися гігієни порожнини рота, профілактики, лікування стоматологічних захворювань, в тому числі велику увагу студенти приділили якості ендодонтичного лікування. Переможці студенти 3 курсу Марченко Юлія та

Сотсков Костянтин виявили переваги використання шинуючої конструкції Dentarreg при виготовленні адгезивних мостоподібних протезів, студент 4 курсу Свінціцький Борис вивчав розповсюдженість карієсу та хронічного гінгівіту у дітей з хронічними гастродуоденітами.

Секція хірургічної сто-

студентів 4 курсу Іваненко Аліни та Удовченко Дмитра про ефективність гірудотерапії та лімфоміозоту у лікуванні гострого серозного лімфаденіту ШЛД у дітей, які були чіткими, зрозумілими, несли особистий вклад та довго обговорювалися.

Кращими науковими доповідями на секції ортопе-

матології була насичена цікавими актуальними доповідями, які були присвячені обґрунтуванню проблем та ефективних методів лікування пацієнтів хірургічного профілю. Не можна не згадати доповіді студентки 3 курсу Бабіч Каті про віддалені результати операції реплантації зубів та

дичної стоматології, імплантології та ортодонції виявилися роботи студентів 5 курсу Москалика Михайла, Турчини Вікторії, Бенько Анастасії, які вивчали взаємозв'язок стану опорно-рухового апарату дитини з морфо-функціональним станом зубощелепної системи та Саркіяна Ер-

ванда та Аветісяна Арміне про доцільність використання знімних протезів з опорою на імпланти.

На пленарному засіданні не тільки нагороджували переможців, але і обговорювалися питання про представлення невеликої кількості доповідей на секції ортопедичної стоматології, можливість проведення внутрікафедральних конкурсів наукових робіт на кафедрах терапевтичної стоматології. Взагалі, всі зауваження будуть прийняті до уваги і розглянуті на засіданнях СНТ. Велику подяку виражаємо куратору СНТ, професору Лобань Галині Андріївні, голові СНТ Циганку Олександрю, раді СНТ за організацію конференції, професорсько-викладацькому складу за їхню участь, підтримку учасників та небайдужість до студентської науки та звичайно студентам за їхню наполегливу пра-

цю, наукові дослідження та атмосферу наукових змагань. Досвід не буває поганим чи добрим, головне, що він є!

Анастасія ЛЯХОВСЬКА,
студентка IV курсу
стоматологічного
факультету.

ПАМ'ЯТІ ВЕЛИКОГО ХІРУРГА

напередодні традиційних «Скліфосовських наукових читань» відбулося його вшанування

6 квітня виповнилось 175 років з дня народження видатного хірурга-новатора, професора М.В.Скліфосовського. Ім'я всесвітньовідомого вченого особливо пов'язане з Полтавою. І не лише у пам'яті медичної громадськості, викладачів та студентів Української медичної стоматологічної академії. Саме в нашому місті він провів останні чотири роки життя, а до того щорічно приїздив у відпустку з родиною у невеличке село Яківці під Полтавою, де знаходився маєток «Відрада», подарований батьками його дружини, і де пізніше він був похований.

В 1979 році у Полтаві було відкрито пам'ятник М.В.Скліфосовському. Він встановлений у сквері перед входом на територію обласної клінічної лікарні, яка також носить його ім'я.

На гранітному постаменті висотою 2,4 м – погруддя М.В.Скліфосовського висотою 1,6 м і підпис: «Від хірургів Радянської України та вдячних полтавців». У дворі нашої академії на меморіальній алеї слави теж є пам'ятник славетному хірургу, н'єдстал та підпис, виконаний доцентом Костріковим А.В., заступником декана медичного факультету, а саме погруддя – професором кафедри дитячої хірургії Соколовим В.М.

Цього року у березні працівники бібліотеки академії разом зі студентським профкомом побували у Дальніх Яківцях. Вони відвідали та прибрали могилу, знайшли місце його колишнього маєтку, школу, яку Микола Васильович збудував для сільських дітей, розмовляли зі старожилами, людьми, які зараз живуть у його колишньому будинку, зробили багато фотознімків. А 12 квітня у читальному залі нашої бібліотеки з ініціативи і з допомогою її працівників відбулося вшанування пам'яті видатного вченого і хірурга, де вони поділилися своїми враженнями, підготували цікавої інформації.

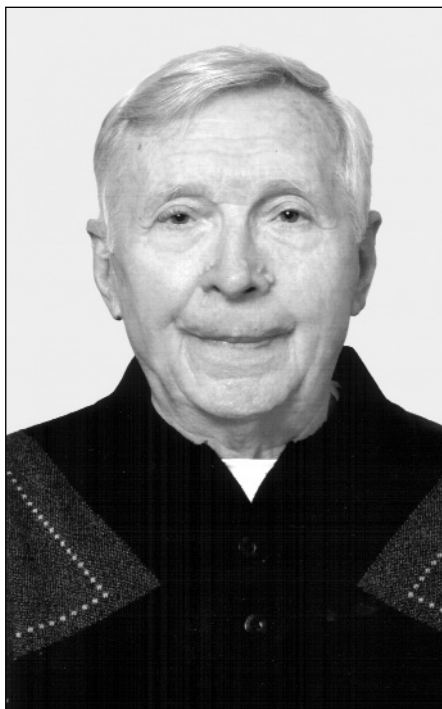
Зокрема всі присутні – а це були студенти, викладачі, працівники бібліотеки – багато дізналися про особистість М.В.Скліфосовського який працював у Полтавській земській лікарні, робив складні операції, консультував місцевих лікарів, відвідував хворих вдома, давав гроші на медикаменти бідним. Він створив перше у Полтавській губернії хірургічне това-

риство. Завдяки йому у Полтаві були проведені оперативні втручання, які до цього часу робилися лише в Москві та Санкт-Петербурзі. Він брав активну участь у громадському житті, обирався губернським гласним, почесним членом товариства полтавських лікарів, почесним мировим суддею Полтавського повіту, членом Полтавської сільськогосподарської спіл-

ки. Так, маєток професора Скліфосовського «Відрада» площею 600 десятин, що простягався від території нинішнього авоагрегатного заводу аж за Дальні Яківці, являв собою зразкове господарство, де були впорядковані будівлі, ріс фруктовий сад, виноградник. Його заслужено називали «Полтавською Швейцарією».

За переказами очевидців, які і досі побутують у Яківцях, і сам лікар Скліфосовський, і вся його родина були шляхетними і доброзичливими людьми, які ніколи не ображали простих людей. На власні кошти М.В.Скліфосовський збудував лікарню для місцевих селян, яких лікував безкоштовно. На згадку про трагічно загиблого сина Володимира було збудовано школу для яківчанських дітей, а також він виділив частину своєї землі під шкільний сад, де навчав дітей доглядати за деревами. Звичайно, селяни не знали (та й звідки їм було про це знати), що перед їх лікарем схилили голови найвідоміші хірурги, світила світового рівня, а університети вважали за честь, якщо він читав там лекції.

Суттєво доповнив виступи студентів про особистість М.В.Скліфосовського, його заслуги перед медичною наукою і практикою завідуючий кафедрою загальної хірургії професор О.В.Лігоненко. Він підкреслив, що при всій повазі до всесвітньовідомого М.І.Пирогова не можна замовчувати заслуг М.В.Скліфосовського, який був не менш значимою постаттю у тодішній хірургії. Це він вперше в Росії провів операцію по видаленню верхньої щелепи, став фактично засновником гінекологічних операцій, вперше про-

вів оваріотомію. М.В.Скліфосовський мав сміливість визнавати лікарські помилки й аналізувати їх. Він був противником участі медсестер-жінок у воєнних діях, але багато зробив для того, щоб жінки мали змогу отримати лікарську освіту і працювати лікарями. Це він поставив правильний діагноз самому Пирогову. На території свого маєтку М.В.Скліфосовський збудував госпіталь для інвалідів російсько-турецької війни. Нині в цьому приміщенні знаходиться музей Полтавської битви. Полтавщина має пишати тим, що саме тут жив і працював деякий час видатний лікар і вчений зі світовим ім'ям.

Про авторитет М.В.Скліфосовського, його шляхетність свідчить і те, що коли лікарі всієї Росії зібрани кошти на пам'ятник М.І.Пирогову в Москві, а влада відмовилась дати дозвіл на його будівництво, Скліфосовський добився аудієнції у імператора Миколи II і отримав цей дозвіл. Велика робота проведена ним по організації клінік. Досі діє славнозвісний Інститут швидкої допомоги у Москві, який носить його ім'я. Друга половина XIX століття – «золота епоха» відкриттів у хірургії. Антисептика й асептика ліквідували величезну (80%) післяопераційну смертність, а наркоз позбував хворих від диявольських страждань при операціях. Професор Скліфосовський залишив після себе цінні наукові праці з воєнно-польової хірургії та її загальної організації. Йому ж ми зав'язані відкриттям перших інститутів удосконалення лікарів.

В особистому житті великого вченого і хірурга було багато трагічного. Один за одним помирали його малолітні діти, гинули з різних причин старші. З усіх сімох дітей до літнього віку дожила тільки старша дочка Ольга. Все це підірвало його здоров'я і 30 листопада 1904 року М.В.Скліфосовського не стало. До часів революції у маєтку залишалися його паралізована дружина та дочка Тамара, яка не могла покинути хвору матір. Трагічним став для них 1918 рік, коли у Яківці

увірвався партизанський загін «червоних», який зруйнував маєток, а дружина і дочка Скліфосовського були по-звірячому вбиті. Не врятував навіть документ, підписаний Леніним, де говорилось, що репресії на родину великого хірурга не поширюються. За переказами свідком цього є старезний дуб, що уцілів ще з тих часів. Не збереглися і їх могили. Невдячні нащадки яківчан за довгі роки вирували старовинний парк і сад. Пізніше їх поділили на ділянки і почали садити картоплю, та вона чомусь тут не росла. Так і стоїть ця земля занедбаною. Після революції перестала працювати школа, зараз у цьому приміщенні гуртожиток. Будинок сім'ї Скліфосовських зберігся, бо його поділили перегородками на «відомче житло», де й досі зберігся старовинний паркет і проживає 8 родин. Колишню лікарню для селян розібрали на цеглу. Маєток «Відрода», де жив і працював видатний хірург і вчений зі світовим ім'ям, так і залишився не внесеним до історичних пам'яток і з кожним днем втра-

чає самобутній вигляд, а на старих будівлях немає жодної меморіальної дошки.

Довгий час занедбаними залишались і могила самого М.В.Скліфосовського та його сина Володимира, який похований поруч. В останні роки навідувались сюди разом зі студентами викладачі нашої академії. Голова Асоціації хірургів Полтавщини, д.мед.н. професор О.В.Лігоненко був одним із перших, хто піднімав питання про увічнення пам'яті видатного хірурга, йому належить важлива роль в організації Скліфосовських наукових читань, які цього року 28-29 травня пройшли вже вшосте у нас в академії, та у справі впорядкування могил. Шостого травня 2009 року відбулося відкриття відновленого меморіалу, встановлена стіна з лицювальної цегли. Пізніше було отримано дозвіл церковної влади, освячено і встановлено тут хрест з металокераміки, який місцевим вандалом не вдасться здати на металолом.

Попередня міська влада обіцяла спорудити тут капличку. Поки що обіцянки лишаються обіцянками. На стіні відновленого меморіалу прикріплена дошка із словами М.В.Скліфосовського: «Народ, умеющий чтить память своих великих предков, имеет право спокойно смотреть в будущее». Це символічно.

Публікація підготовлена за матеріалами тематичного вечора вшанування пам'яті М.В.Скліфосовського, з якими виступили студенти другого та третього курсів медичного факультету ІГОР КЛІМОВ, ЛЮДМИЛА БАТЧЕНКО, ОЛЕНА ГОРДІЄНКО, ОЛЬГА ПЕТРУХІНА, ВАДИМ ШУМЕЙКО, ОЛЕКСАНДР ЗУБ під керівництвом бібліотекаря I категорії, ведучої вечора Т.Ю.КАЧАН.

25 років пам'яті

Проїшло 25 років відтоді, як страшна біда прийшла на Полісся, зачепивши своїм чорним смертоносним крилом Україну, Білорусь, Росію та інші країни. Маленьке поліське містечко Чорнобиль, якому виповнилося 800 років, зайняло місце в сумнозвісному списку поряд із Хіросімою та Нагасакі. За розрахунками експертів, сумарний вихід радіоактивних матеріалів становив 50 мільйонів кюри, що рівнозначно наслідкам вибухів 500 атомних бомб, скинутих у 1945 р. на Хіросіму.

Чорнобильська катастрофа торкнулася долі мільйонів людей. У багатьох регіонах на величезній території створилися нові соціальні та економічні умови. Україну оголошено зоною екологічного лиха. Створення системи захисту людей від наслідків Чорнобильської катастрофи потребує залучення значних фінансових, матеріальних та наукових ресурсів.

Сьогодні до зон радіоактивного забруднення віднесено 2293 населені пункти, з яких 70 — у зоні відчуження, 92 — у зоні безумовного відселення і 835 — у зоні гарантованого добровільного відселення. Нині площа території зони відчуження і зони обов'язкового відселення становить близько 260 тис. га. З них майже 126 тис. га — лісові масиви; із 11 тисяч працюючих у зоні людей половина зайнята на експлуатації ЧАЕС.

За роки незалежності Україна витратила майже 5 млрд. доларів США на вирішення «чорнобильських» проблем і майже 3,3 млрд. доларів — на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок катастрофи:

на компенсації, пільги, закупівлю медикаментів, оздоровлення, соціальний захист інвалідів. Сама ж ЧАЕС згідно з міжнародними домовленостями наприкінці 2000 р. припинила своє функціонування.

Чорнобильська трагедія суттєво вплинула на стан екологічної ситуації та здоров'я населення України. Під наглядом у медичних закладах системи МОЗ на початок 2002 року знаходилось понад 2 451,3 тис. осіб,

які постраждали внаслідок Чорнобильської аварії, в тому числі 473,4 дітей. Протягом останніх двох років обсяги охоплення постраждалих медичними оглядами залишаються стабільними — 94,2–94,5%, а обсяги охоплення учасників ліквідації наслідків аварії — 97,3%. Більша увага при охопленні оглядами приділяється дітям — 98–99%. Збільшилась частка дорослого населення, визнаного хворими за результатами медичних оглядів, з 37,5% у 1987 році до 84,85%, а серед тих, хто проживає на забруднених територіях, — з 49,3% до 84,2%. Найбільше

хворих серед постраждалих осіб, які проживають на радіаційно забрудненій території, проживає у Сумській (92,22% з усіх постраждалих) та Рівненській (91,27% з усіх постраждалих) областях. Серед дитячого населення, що постраждало, спостерігається тенденція до погіршення стану здоров'я: показник визнаних хворими збільшився у порівнянні з 1987 роком у 1,9 рази і становить 78,3%. Найбільш уражена частина постраждалого населення — це учасники ліквідації аварії, серед яких 237 осіб захворіли на гостру променеву хворобу, у 145 діагноз був підтверджений у 1989 році. Всі вони знаходяться під постійним медичним контролем Наукового центру радіаційної медицини АМН України. Гостру променеву хворобу перенесли 26 дітей, які та-

ні розлади, зловиякісні новоутворення. До радіаційних наслідків аварії належить зростання захворюваності на рак щитовидної залози. За період 1986–2002 роки в Україні прооперовано з приводу даної патології 2371 хворого, котрі на момент аварії були у віці від 0 до 18 років. Основним фактором порушення здоров'я, причиною інвалідності та смерті у постраждалих постає поєднаний вплив іонізуючого випромінювання та психологічного стресу, зміни умов життя, обумовлені аварією та її наслідками, які ускладнюються соціально-економічною кризою у суспільстві.

В останні роки спостерігається стабілізація показників захворюваності постраждалого контингенту. Стабільними протягом останніх років залишаються показники захворюваності хворобами органів травлення, нервової системи, шкіри та підшкірної клітковини. Завдяки організації пренатальної діагностики поступово зменшуються показники захворюваності ураженими вадами розвитку (з 5,5 у 2000 р. до 4,7 на 1 тис. постраждалих у 2002 р.). За останні 3 роки стабілізувався та набув тенденції до зниження показник дитячої смертності: з 0,67 на 1 тис. постраждалих до 0,6 на 1 тис. Найчастіша причина смерті дітей — нещасні випадки, травми та отруєння.

Міжнародне співробітництво є однією з головних складових роботи з мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи. Воно дає можливість краще вивчити наслідки катастрофи, привернути увагу та допомогу світового співтовариства для вирішення складних проблем, пов'язаних з аварією. Заклади охорони здоров'я беруть активну участь у численних міжнародних проєктах щодо вивчення впливу наслідків Чорнобильської катастрофи на здоров'я людей.

КАТРУШОВ О.В.,
д. мед. наук, професор, зав. каф. гігієни, екології та охорони праці в галузі ВДНЗУ «УМСА».

СЛУХАЮЧИ БОЙОВОГО ГЕНЕРАЛА

21 квітня 2011 року з ініціативи кафедри пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини) та за підтримкою адміністрації академії, деканату медичного факультету була проведена загальна кураторська година для студентів II курсу медичного факультету, присвячена Великій Перемозі над фашизмом у роки Великої Вітчизняної війни, «Подвиг народу безсмертний».

Пам'ять про неї повинна не згасати у суспільстві, особливе значення це має для молоді, бо такі ж як і вони хлопці та дівчата йшли на фронт, залишаючи рідний дім, коханих, друзів, вмиль ставали дорослими перед обличчям смерті і сивили, втрачаючи близьких, тих, з ким пліч-о-пліч виборювали перемогу. Немає родини, яка б не втратила когось. Наші діди і прадіди воювали та гинули за Батьківщину, за рідних, вертали з фронту з запеклим боєм у серці, але зі світлою душею, і з новими силами «ставали у строй», щоб відбудувати зруйновані міста і села, підняти знищене господарство, захистити кордони своєї держави. Під час цієї війни Радянський Союз втратив близько 27 мільйонів людей, на окупованих територіях було закатовано у фашистських концентраційних таборях 12 мільйонів полонених. Знищено 3 мільйона євреїв, 6 мільйонів поляків.... В цілому людство втратило тоді 50 мільйонів! Злочини фашизму не повинні бути забуті, щоб ніколи цей жах не повторився. День Перемоги — «свято зі сльозами на очах». Подвиг народу, його мужність і безмежна любов до рідної землі повинні надихати молодь на гідний життєвий шлях та формувати свідомість справжнього громадянина своєї країни.

У вихованні молодих людей важливу роль відіграє значення особистості як прикладу для наслідування. Головною подією заходу стала зустріч з генералом-майором запасу, ветераном війни, воїном-інтернаціоналістом, Почесним громадянином м. Полтава Борисом Васильови-

чем Лутиним.

Борис Васильович Лутін пройшов весь шлях війни — від бомбардування на кордоні, де він проходив службу і де у перші години війни він втратив водночас 87 зі 100 своїх військових товаришів, до Берліну. Після перемоги він продовжив військову службу, брав участь у Карибській кризі, допомагав Кубі у визвольній Кубинській Революції, що врешті попередило загрозу 3-ї світової війни. Він люблячий батько, дідуся, і навіть прапрадідуся.

І до сьогодні, у свої 88 років, Борис Васильович веде активну громадську роботу, постійно виступає з лекціями у школах, вузах, виправних закладах. Це має надзвичайний вплив на свідомість молодих людей. Зустрічі з такою мужньою, гідною людиною, його розповіді про жахи війни та подвиг народу залишають важливий слід у душах і серцях молоді і сприяють гармонійному розвитку особистості — справжнього громадянина України.

Студенти, затамувавши подих, слухали розповідь генерала. Вражала ясна пам'ять Бориса Васильовича та його талант розповідача. Багато нового дізналися присутні про ті події. Хотілося б навести окремі уривки виступу Бориса Васильовича, який є одним з 8 живих нині визволителів Полтави.

«...Мені пощастило брати участь у складі Південно-Західного фронту, 53 армії генерала Монагарова, у визвольній боротьбі за Полтавську область і безпосередньо за Полтаву. Місяць ми з боями просувався від Харкова до Полтави. Я пам'ятаю, 22 вересня 1943 року ми підійшли до Полтави з боку с. Кротенки. Річка Ворскла була там неглибокою, проте переправи не було. На протилежному крутому боці річки були встановлені 6-тиствольні німецькі міномети, які прострілювали місцевість в усіх напрямках.

І ось тут, у цих боях героїски загинув рядовий Зайцев. Коли загинув командир відділення, він взяв керівництво на себе, разом з солдатами переправився на протилежний бік Ворскли плацдарм було взято, проте сам Зайцев загинув від розриву міни. За героїзм рядового Зайцева було присвоєно почесне звання Героя Радянського Союзу.

Наші передові частини Єрмішина і Батуршина увірвалися у Полтаву 22 вересня близько 22 години, а ми з рештою частин увійшли в Полтаву 23 вересня близько 11-ї ранку. Був дивний ясний ранок, Полтава була уся в диму, догорали окремі дерева в'яншли будівлі. А на площі та вулиці вже було все населення міста з величезними букетами квітів, цілували наші обвітрені руки, пригощали, хто чим могли. Бо окупація, у якій знаходилися мешканці області 2 роки та 2 місяці, мала тяжкі нас-

лідки. 256 тис. осіб було загнано у німецьке рабство, 270 тисяч було розстріляно. Всього у Полтавській землі полягло близько півмільйона радянських військових та мирного населення. Увечері відбувся салют, Москва салютувала героїчним військам Південно-Західного фронту під командуванням маршала Конєва 12 артилерійськими залпами зі 124 артилерійських знарядь за визволення Полтави...».

«...Після визволення Полтави я брав участь у форсуванні Дніпра. У листопаді ми звільнили Полтавську область, частину Кіровоградської області. Мобілізували усіх чоловіків, що були в окупації. Гвинтівки, кулемети не було, їх здобували у боях, не були складені навіть списки мобілізованих. І в районі Мішурного Рогу відбулося форсування Дніпра, там, де німець вважав його неприступним. Я пам'ятаю як 4-5 листопада вже були заморозки, ріка Дніпро була червоною від крові наших і німецьких солдат. Ширина її досягала 250 метрів, і важко було повірити, але ми переправились через ріку по трупах, які суцільно вкривали поверхню води! Втрати були колосальні, проте був наказ – взяти Київ до 7 листопада, річниця Великої Жовтневої Революції, і це було виконано. 6 листопада Київ був звільнений. Я брав участь у останніх боях на території України. 50 німецьких дивізій було розгромлено у цих боях. 8 листопада 1944 року фашистів було вигнано з території України. А далі почалося визволення Румунії, Угорщини, Чехословаччини, Австрії, де я брав участь. Багато загинуло наших солдат, проте ми виконали свою визвольну місію...».

«...А останнім акордом Великої Вітчизняної війни була Берлінська битва, яка розпочалася 16 квітня з так званих Зієлівських висот. Німець вважав їх неприступною фортецею. Для поповнення армії було призвано 14-річних німецьких юнаків, прикуто ланцюгами до зайнятих позицій, проте нашим військам вдалося зламати опір. І вже 30 квітня 1945 року воїни 79 стрілецького корпусу Єгоров і Кантарія встановили червоний прапор перемоги над лігвом фашистських загарбників – над Берліном. А з 8 на 9 травня 1945 року маршал Жуков підписав акт про безперечну капітуляцію німецько-фашистських загарбників.

Так для нас завершилася Велика Вітчизняна війна, яка тривала 1418 днів та ночей. Ми проповзли, так би мовити, на животі із західних кордонів до Москви та від Москви до Берліну. Дорогою ціною нам дісталася перемога. 27 млн. життів віддали ми за неї, серед яких 8 млн. – українці. Усі нації боролися пліч-о-пліч проти фашистської чуми. За мужність та відвагу 11,5 тис. солдат, офіцерів та генералів були удостоєні

звання Героя Радянського Союзу, з них було 205 полтавців, 13,5 млн. осіб було нагороджено орденами та медалями».

У кінці своєї розповіді Борис Васильович побажав присутнім благополуччя, світлого неба над головою, щоб минулися нелегкі часи нестабільності сьогодення, щоб ніколи діти, онуки й правнуки не пережили того, що довелося пережити у дні Великої Вітчизняної війни.

Дуже слухними були також висловлення Борисом Васильовичем свого ставлення до шкідливих звичок молоді, безцільного голяння часу, відсутності окресленої мети у житті та наслідування вічних цінностей, що сформувало суспільство. Він зазначив, що від цільності натури кожного, зрілості, свідомого ставлення до життя, поважання сімейних цінностей залежить доля наступних поколінь і доля всієї України.

Далі, як і на початку зустрічі, присутні вшанували пам'ять загиблих у усіх війнах, де брав участь наш народ, і тих, хто загинув у мирний час, рятуючи людство від наслідків аварії на ЧАЕС. Під час хвилини мовчання були продемонстровані слайди про зверства фашистів, страждання мирного населення та подвиг військових та партизан.

В кінці зустрічі студенти привітали Бориса Васильовича оплесками та квітами, був продемонстрований кліп з піснями «День перемоги», «Летять журавлі», сучасна пісня групи «Мотор-Роллер» «Про війну», в якій піднімаються питання про сутність особистості молоді людини і людські цінності, які втрачаються у бездушному, часом жорстокому сьогоденні.

Цей захід нікого не залишив байдужим, багато нового дізналися як молоді люди, так і куратори студентських груп. Є люди, зустріч з якими змінює світогляд, а іноді й життєвий шлях. Саме такою людиною є генерал Б.В. Лутін – давній друг співробітників кафедри і помічник у вихованні студентів.

Щорічно 9 травня куратори зі студентами відвідують могилу Невідомого солдата, покладають вінки, дарують квіти ветеранам, адже ніхто не забутий і ніщо не забуто. Їх залишилося так мало — тих, завдяки яким ми живемо на власній вільній землі, треба спішити спілкуватися з ними, допомагати їм, черпати їх мудрі думки, спогади та передавати нащадкам.

ЧЕКАЛІНА Н.І.,
доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини), відповідальна за виховну роботу кафедри.

ШАНОВНІ ВЕТЕРАНИ, ВИКЛАДАЧІ, СПІВРОБІТНИКИ АКАДЕМІЇ!

Сердечно вітаємо вас зі святом 9 травня,
та 66-ю річницею Перемоги
у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років.
Бажаємо Вам успіхів, міцного здоров'я,
родинного щастя,
добробуту, миру і спокою на землі.

*Запрошуємо вас на урочисті збори
та святковий концерт, який відбудеться
5 травня 2011 року в аудиторії №5,
початок о 1300.*

Ректорат УМСА
Профком
Рада ветеранів

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ БРЕЙН-РИНГ

Виховна робота є важливим видом діяльності кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології і спрямована на вдосконалення педагогічної кваліфікації професорсько-викладацького складу кафедри і підвищення наукового рівня викладання з метою вдосконалення підготовки висококваліфікованих кадрів, формування науково-

го світогляду у студентів, виховання у них активної життєвої позиції.

Значну увагу колектив кафедри приділяє вихованню майбутніх спеціалістів, залучаючи їх до науково-дослідної роботи, виступів на конференціях, участі у виставках та конкурсах. Так, 28 квітня 2011 року під патронатом завідувача кафедри пропедевтики ортопедичної

стоматології д.мед.н., доцента Короля Дмитра Михайловича було проведено відбірковий тур стоматологічного БРЕЙН-РИНГУ серед чотирьох команд третього курсу.

Переможцем стала команда №1 (куратор доц. Коробейніков Л.С.) у складі: Мохова Олексія – капітана команди, Земляного Олександра, Талаша Романа, Найдюк Юлії,

Малюти Ігора та Османова Рустема. Крайшим гравцем був визнаний капітан даної команди, який був окремо відзначений цінним подарунком. Всі учасники заходу отримали цікаві призи, а команда-переможець – путівку у наступний тур цієї захоплюючої гри.

Гасюк П.А.,
відповідальний
за виховну роботу кафедри,
к.мед.н., доцент.

**«Трибуна лікаря» № 5 (173), травень 2011 р.
Редактор Т. ПЕТРОВА**

Засновники: Українська медична стоматологічна академія,
Полтавське обласне управління охорони здоров'я.
Реєстраційне свідоцтво, № 142. Виходить щомісяця.
Наша адреса: 314024, м. Полтава, вул. Шевченка, 23, тел.: 2-57-46

Оригінал-макет виготовлено за допомогою комп'ютерно-видавничої системи
Верстка – **Лідії Пашенко**, комп'ютерний набір – **Тетяни Гуржій**,
фото – **Євгена ГАРМАША**.
Підписано до друку 4.05.2011 р. Тираж 200 прим. Зам. № 79.
Віддруковано в редакційно-видавничому відділі УМСА.